

Laatste fase Singelplan

Wij -van Hart voor Natuur Woerden- zijn verheugd met deze extra thema-avond over afronding van het Singelplan en daarmee kansen om de biotoop bij de bastions Torenwal en Hogewal te behouden en verder te versterken.

1. Wij zien hier een logisch gevolg tussen het besluit in de raadsvergadering van 14 september 2023 waarop u heeft ingestemd met startnotitie ecologie. U vroeg ook het college om snel te starten en aan de slag te gaan met concrete acties en maatregelen. Dit ook omdat per half oktober de aangestelde ecooloog al begint. In deze vergadering gaf u ook aan om meer gebruik te maken van de aanwezige kennis in de samenleving met betrekking tot dit onderwerp. Wij zien dit als zeer positief en werken vanzelfsprekend graag samen met de nieuwe ecooloog en gemeente.
2. Het is ook een logisch gevolg van het Singelplan 2014. Afwijkingen van het Singelplan zijn immers mogelijk wanneer andere belangen zwaarder wegen. Zie de [Raadsinformatiebrief d.d. 1-12-2014](#) (blz. 2)

Motie – “Biotoop Bastions Torenwal en Hogewal behouden” van september 2023

Vanzelfsprekend onderschrijven wij deze motie volledig.

Aanvullend op de motie (samengevat: behoud en geen schoeiing) willen wij indien er toch constructieve maatregelen nodig zijn vragen om maatwerk toe te passen. En conform de vereiste zorgvuldigheid alleen daar beschoeiing toe te passen daar waar het echt niet anders kan. Wij willen in deze onze visie en kennis daarop met u delen.

Alternatief: beschoeiing waar nodig

- Alleen daar beschoeiing toepassen waar rekentechnisch sprake is van instabiliteit en mogelijk kans op afschuiven talud bestaat,
- Kansen benutten om meer ruimte te maken voor biodiversiteit watervogels en waterplanten.

Concreet:

- Aanleggen van een onderwaterbeschoeiing (10 cm onder waterpeil) in combinatie met een plasberm,
- Onderwaterbeschoeiing aanleggen buiten de kruinen van bomen en struiken op circa 3-4 meter uit het talud. Hierbij rekening houden dat beschoeiing binnen de afschuivingslijn kom te liggen. Onderwaterbeschoeiing (materiaal, sterkte, lengte, dikte) verder laten uitwerken,
- De plasberm aanvullen met kleiige grond tot 10-15 cm onder het waterpeil. De plasberm werkt tevens als steunberm en verkleint de kans op afschuiven talud.

Voordelen:

- Instabiliteit talud wordt opgelost,
- Constructief technisch haalbaar, uitvoerbaar en kostenbesparend,
- Afkalving en golfslag wordt tegengegaan,
- Wateroppervlakte (waterbergend vermogen) blijft gelijk,
- Plasberm biedt volop mogelijkheden voor natuurontwikkeling. Habitat voor waterplanten, waterdieren en behoud biotoop van vleermuizen, zie toelichting Norbert Daemen,
- Behouden van bomen en struiken op taluds geeft bescherming bij extreme neerslag tegen uitspoelen van talud (erosie).
- Behoud van vele andere waarden van bomen, waaronder: tegengaan hittestress en CO2-opname

Planning uitvoering en ontheffing Wet Natuurbescherming

Afhankelijk van de ingrepen die nodig zijn voor de uitvoering van deze werkzaamheden is het verplicht een ontheffing op de Wet Natuurbescherming aan te vragen. Een dergelijke procedure duurt normaliter minimaal 3 maanden. Een ontheffing kan niet verstrekt worden omdat een

uitvoering waarbij de bomen (inclusief “opschot” met het formaat van bomen) op de waterlijn worden afgezaagd het biotoop van de beschermde vleermuizen aantast (Zie: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>) en een ontheffing alleen verstrekt als er geen “andere bevredigende oplossing” is, zie: [3.8 lid 5 Wnb](#) en die zijn er wel, of zijn nog onvoldoende onderzocht.

Tot slot

Wij hopen dat de gemeente open staat voor de aangedragen beschoeiingsvariant wanneer toch blijkt dat deze vanwege instabiliteit nodig is. Voor ons staat het belang voorop om deze bijzondere biotoop (zeer waardevol voor onder meer de vogels en de unieke vleermuizenpopulatie) langs de Singel te bewaren en mogelijkheden om de biodiversiteit verder uit te breiden. Wij gaan ervan uit dat de nieuwe ecoloog, conform uw wens vanuit de raad bij de verdere uitwerking van het Singelplan betrokken wordt bij **de kansen die er zich nu voordoen**.

Hart voor Natuur Woerden
21 september 2023

Toelichting Vleermuizen Hogewal

Norbert Daemen bc. Ecoloog (<https://arda-natuur.nl/>) namens biodiversiteitsteam Woerden
In aanvulling op de mondelinge toelichting over vleermuizen tijdens de thema-avond in juni jongstleden een kleine samenvatting.

“De Hogewal is een pareltje van biodiversiteit.”

Langs en op de Hogewal komen vijf soorten vleermuizen voor Gewone – en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Voor de zeldzame meervleermuis is een speciale ruimte ontwikkeld aan de Wilhelminaschool.

De vleermuizen gebruiken het gebied om te foerageren, te kramen, te baltsen en te overwinteren. Uit onderzoek bleek een kraamkolonie gewone dwergvleermuizen het poortgebouw te gebruiken. Rosse vleermuis gebruikt een tweetal bomen waarvan een kraamkolonie bevat en waarvan geluidsopnames zijn gemaakt. Ruige dwergvleermuis gebruikt een van de boomholtes als paarverblijf.

Hoge Wal en in het bijzonder de meest donkere plek van de Singel tussen de twee kerkhoven is favoriet in de ruimere context van het vleermuis habitat langs de Singel, Exercitieveld en Landgoed Bredius. De combinatie van beschut ruim open water in afwisseling met singel/laanbeplanting maakt het voor de diverse soorten een geschikt habitat.

Grote ingrepen door kappen van bomen, toelaten van meer verlichting en ontnemen van de luwte door verwijderen van ondergroei betekent forse aantasting van een favoriet deel van het habitat van de vleermuizen.

Aanbevolen wordt om de voorgestelde grootschalige ingrepen achterwege te laten. Een onderwater vooroeverbeschoeiing heeft de voorkeur indien een beschoeiing noodzakelijk blijkt. Dit biedt ook ecologische en biodiversiteit vergrotende voordelen. Uitvoering van de werkzaamheden zou buiten de kwetsbare perioden van vleermuizen moeten plaatsvinden. Overleg met Omgevingsdienst of een ontheffing dan wel een verklaring van geen bedenkingen nodig is, wordt in dat geval zeer aanbevolen.